08/08/2024

8 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Εδέσσης

/ Βίοι Αγίων

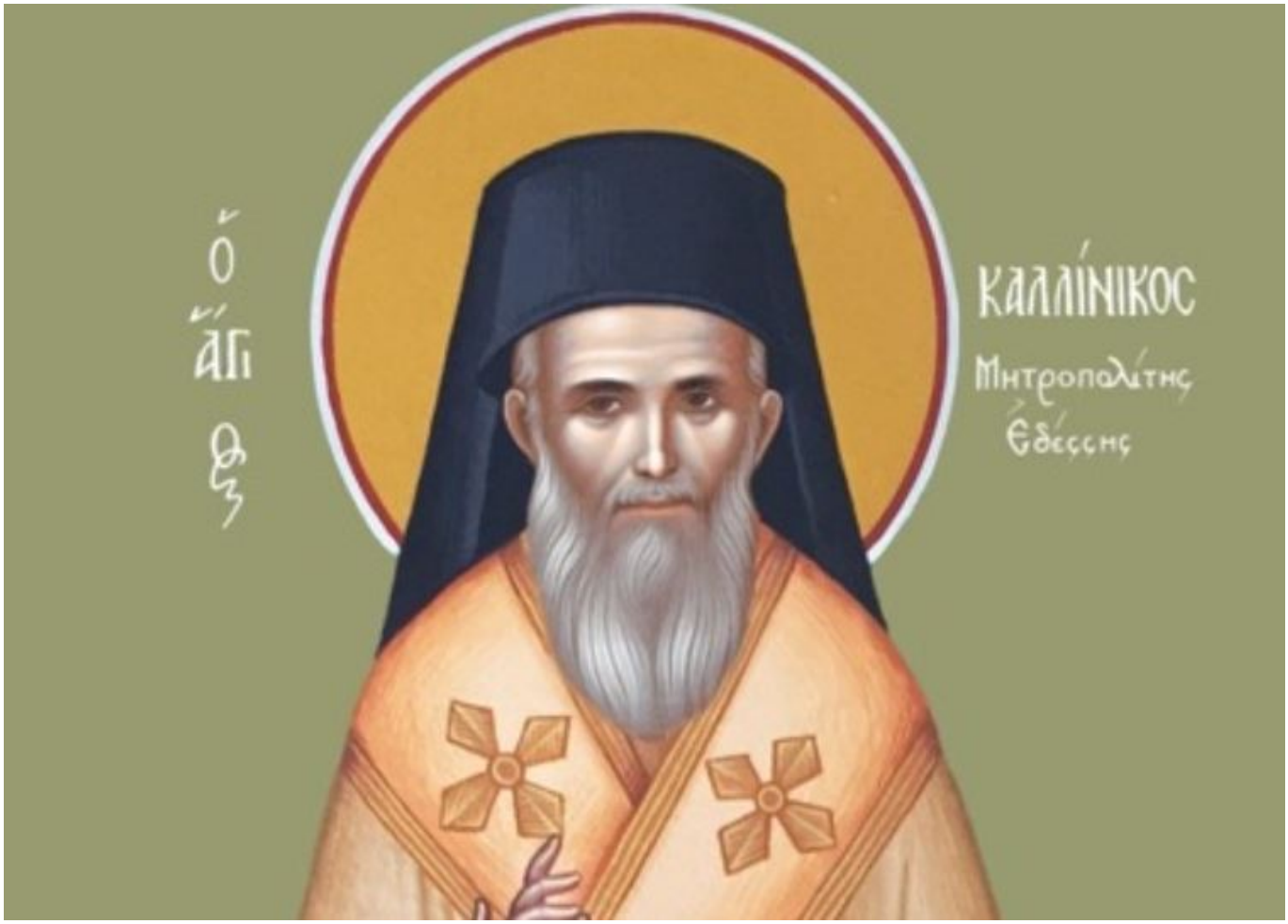

Σήμερα η Εκκλησία τιμά τη μνήμη των Αγίων Αιμιλιανού Κυζίκου του Ομολογητού (9ος αιώνας) και Μύρωνος Κνωσού, του θαυματουργού († 350), ο οποίος γεννήθηκε επί Δεκίου, νοτιοδυτικά της Κνωσού, στην Κρήτη. Επίσης, σήμερα εορτάζεται η μνήμη του Αγίου Καλλινίκου, Μητροπολίτη Εδέσσης.

Ακολουθεί ο βίος του Αγίου Καλλινίκου από τον Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεο:

Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο τήν 23η Ἰουνίου 2020 μέ ἀπόφασή του κατέταξε τόν

Μητροπολίτη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας Καλλίνικο (1919-1984) στό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ μνήμη του θά τιμᾶται τήν 8η Αὐγούστου κάθε ἔτους, ἡμέρα τῆς ἐνδόξου κοιμήσεώς του.

Ὅταν ἐκάρη μοναχός τό ἔτος 1957 ἐπέλεξε τό ὄνομα Καλλίνικος ὄχι γιατί ἤθελε νά λάβη τό ὄνομα κάποιου Ἐπισκόπου πού προηγήθηκε καί ἔφερε τό ὄνομα Καλλίνικος (ὅπως συνηθίζεται στά ἐκκλησιαστικά πράγματα), ἀλλά γιά νά μιμηθῆ στήν ζωή του τούς καλλινίκους Μάρτυρες καί νά ἔχη καλούς ἀγῶνες καί νίκες. Καί ἐκεῖνος ἀγαποῦσε σέ ὅλη τήν ζωή του τούς μάρτυρες καί ὁμιλοῦσε γι᾽ αὐτούς μέ ἐνθουσιασμό καί ἔμπνευση.

Ἀξιώθηκα νά τόν γνωρίσω στό Ἀγρίνιο ἀπό τά μαθητικά μου χρόνια, ὅταν ἐκεῖνος ἦταν Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, καί μοῦ εἶχε κάνει μεγάλη ἐντύπωση ἡ ἀσκητικότητά του, ἡ χαρά πού ἐξέπεμπε ἀπό τό πρόσωπό του καί ὅλη του τήν ὕπαρξη, ὁ γλυκύς του λόγος, τό ζωντανό του κήρυγμα, τό ἐπικοινωνιακό του χάρισμα μέ τούς νέους, καί πολλά ἄλλα.

Ἀργότερα, ὅταν ἤμουν φοιτητής στήν Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας καί μετά τό πέρας τῶν σπουδῶν μου, καί ἐνῶ εἶχα προτάσεις νά προχωρήσω σέ εὐρύτερες σπουδές γιά ἐπιστημονική καί ἀκαδημαϊκή ἐξέλιξη, τά ἐγκατέλειψα ὅλα καί προτίμησα νά μείνω κοντά του. Ἐπειδή ὡς φοιτητής σύχναζα στό Ἅγιον Ὄρος καί συναναστρεφόμουν μέ διαφόρους ἁγίους Μοναχούς, εὕρισκα στόν Ἐπίσκοπο Καλλίνικο τά ἴδια καί περισσότερα γνωρίσματα μέ αὐτούς, τόν αἰσθανόμουν ὡς ἕναν ἁγιορείτη Ἐπίσκοπο καί ἔτσι ἔμεινα κοντά του μέχρι τήν τελευταία στιγμή του, πού ἔφυγε ἡ ψυχή του ἀπό τό σῶμα του.

Τά χαρίσματά του καί ἡ ἀσκητική βιοτή του μέ «αἰχμαλώτισαν», γι᾽ αὐτό καί μετά τήν κοίμησή του ἔγραψα τρία βιβλία.

Τό πρῶτο βιβλίο τό ἔγραψα ἀμέσως μετά τήν κοίμησή του (1984) μέ τίτλο: Μαρτυρία ζωῆς, τό ὁποῖο ἦταν πράγματι μαρτυρία γιά τήν ζωή τοῦ Γέροντός μου, τόν ὁποῖο ἔζησα ἀπό πολύ κοντά, τόσο κατά τήν ποιμαντική διακονία του ὡς Μητροπολίτου, ὅσο καί κατά τήν περίοδο τῆς ἀσθενείας του, καί τό ἐξέδωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας μέ σημαντικό πρόλογο τοῦ τότε Μητροπολίτου Θεοκλήτου.

Τό δεύτερο ὀγκῶδες βιβλίο δημοσιεύθηκε ἀργότερα (1998), ὅταν ἔγινα Μητροπολίτης, καί ἔχει τίτλο: Κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας καί εἶναι ἡ εὐρύτερη παρουσίαση τοῦ βίου καί τῆς πολιτείας του.

Καί τό τρίτο βιβλίο ἐκδόθηκε τό ἔτος 2015 καί φέρει τόν τίτλο: Καλλίνικος,

Μητροπολίτης Ἐδέσσης, μιά “ὁσία μορφή”. Τόν χαρακτηρισμό «ὁσία μορφή», τόν ἔδωσε γραπτῶς ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Αὐτό τό βιβλίο εἶναι τρόπον τινά μία περίληψη τῶν προηγουμένων καί σέ μερικά σημεῖα ὑπάρχουν καί νέες προσθῆκες.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νά ὑπογραμμίσω ὅτι γιά τόν μακάριο Μητροπολίτη Καλλίνικο ὁμίλησε καί ἔγραψε κατά καιρούς καί ὁ διάδοχός του Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, Ἱεροκήρυκάς του καί στενός συνεργάτης του, μάλιστα δέ ἐξέδωσε καί τίς ποιμαντορικές ἐγκυκλίους του, τίς ὁποῖες χαρακτήρισε ὡς «ἀριστουργήματα». Διοργάνωσε στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, μέ τήν συμπλήρωση τῶν εἴκοσι ἐτῶν ἀπό τήν κοίμησή του, ἐκδηλώσεις καί εἰδική Ἡμερίδα. Ἀφιέρωσε δέ πρός τιμήν του καί μιά ἔκδοση τοῦ ἡμερολογίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς του καί τόν τίμησε δεόντως μέ τό νά δημιουργήση στήν εἴσοδο τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μιά προθήκη μέ ἱερά ἄμφιά του καί προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐπίσης, ὡς διάδοχός του ἔκανε τήν πρόταση ἁγιοκατατάξεως στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί βεβαίωσε τήν ἀγάπη τοῦ λαοῦ πρός τό πρόσωπό του καί τίς θαυματουργικές ἐπεμβάσεις του.

1. Ἀπό τό κατ᾽ εἰκόνα στό καθ᾽ ὁμοίωση

Κάθε ἄνθρωπος στήν ζωή αὐτή ἐξελίσσεται ἀπό τήν βιολογική γέννησή του στήν ἀναγέννησή του μέ τό Βάπτισμα, τό Χρίσμα, τήν θεία Κοινωνία καί τήν ἐν γένει πορεία του μέχρι τήν κοίμησή του. Γι᾽ αὐτό δέν πρέπει νά ἑρμηνεύη κανείς τόν ἄνθρωπο ἀπό μιά δεδομένη στιγμή ἤ ἀπό μιά συγκεκριμμένη φάση τῆς ζωῆς του, ἀλλά νά βλέπη σύνολη τήν παρουσία του στήν γῆ. Αὐτό πρέπει νά γίνη καί μέ τόν ἅγιο Καλλίνικο.

Ἄν κανείς περιορίση τό ὀπτικό πεδίο μεμονωμένα στά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του ἤ στά ἐνδιάμεσα ἤ ἀκόμη καί στά τελευταῖα, τότε εἶναι ἐνδεχόμενο νά τόν ἀδικήση, γιατί αὐτός ἀναπτυσσόταν προοδευτικά καί ὁλοκληρωνόταν σταδιακά.

Ὁ μακάριος Ἱεράρχης εἶδε τό φῶς τοῦ ἡλίου στά Σιταράλωνα τοῦ Θέρμου Αἰτωλοακαρνανίας, ἔζησε τά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του στήν Αἰτωλοακαρνανία, ἰδίως στό Θέρμο καί τό Μεσολόγγι, ὅπου καί ἔκανε τά πρῶτα «πετάγματα» τῆς ποιμαντικῆς του δραστηριότητας, ἀλλά ὁλοκληρώθηκε καί τελειώθηκε στήν Μακεδονία καί συγκεκριμένα στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας, καί εἰδικότερα στήν ἕδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τήν Ἔδεσσα. Ἑπομένως, Αἰτωλοακαρνανία καί Πέλλα, Θέρμο, Μεσολόγγι, Ἀγρίνιο καί Ἔδεσσα, Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας καί Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας γνώρισαν τόν πολυτάλαντο καί χαρισματικό αὐτόν ἄνθρωπο καί Κληρικό.

Ἀλλά κι ἐγώ στό Ἀγρίνιο, ὅπου ἤμουν μαθητής στό Γυμνάσιο, γνώρισα τόν νεαρό τότε Πρωτοσύγκελλο, τόν ἀσκητικό, τόν ἀεικίνητο καί θερμουργό Ἱεροκήρυκα, ἀλλά τελικά τόν «ἀπήλαυσα» ὁλοκληρωμένο Ἐπίσκοπο καί Πνευματικό Πατέρα στήν Ἔδεσσα. Ἀξιώθηκα ἀπό τόν Θεό νά εἶμαι ὁμορόφιος καί ὁμοτράπεζος μέ ἕναν τέτοιον χαρισματικό ἅγιο Ἐπίσκοπο, καί μάλιστα εἶχα τήν ἐξαιρετική εὐλογία ἀπό τόν Θεό νά τόν ὑπηρετήσω κατά τό ἑπτάμηνο διάστημα τῆς ἀσθενείας του, καί, κατά τήν προόρασή του, νά τοῦ κλείσω τά μάτια καί στήν συνέχεια νά τόν βιογραφήσω.

Ὁ ἄνθρωπος λαμβάνοντας τό κατ᾽ εἰκόνα του ἀπό τόν Θεό πρέπει νά φθάση στό καθ᾽ ὁμοίωση, ἤτοι τήν θέωση, καί τόν ἁγιασμό, ζώντας τίς «μεθηλικιώσεις» τοῦ Χριστοῦ, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ΄, 13). Κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, τό κατ᾽ εἰκόνα συνιστᾶ τό «εἶναι» καί τό «ἀεί εἶναι», καί τό καθ᾽ ὁμοίωση συνιστᾶ τήν «σοφία» καί τήν «ἀγαθότητα». Ἡ πνευματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι συνέπεια τῆς ὁρμῆς, τήν ὁποία ἔβαλε μέσα του ὁ Θεός καί ἡ πορεία του εἶναι καρπός τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τῆς δημιουργίας του, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέτοχοι γάρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τήν ἀρχήν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν» (Ἑβρ. γ΄, 14). Αὐτή δέ ἡ ἐξέλιξη τῶν ἀνθρώπων εἶναι καρπός τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, διότι, κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο,

«Αὐτός οὖν ἐστί Θεός σαρκοφόρος καί ἡμεῖς ἄνθρωποι πνευματοφόροι».

Αὐτή ἡ πνευματική ἐξέλιξη συνέβη καί στόν μακάριο Ἱεράρχη. Ἄρχισε μέ τήν βίωση τῆς ἁγιορειτικῆς-ἀσκητικῆς ζωῆς ἀπό τά μικρά του χρόνια, τήν ὁποία τοῦ μετάγγισε ὡς πνευματικό αἷμα ὁ εὐλαβής Ἱερεύς παπποῦς του, καί τήν ἀπόκτηση ὑγιοῦς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος• συνέχισε μέ τήν πρακτική ἐξάσκηση, τήν

ὁποία διδάχθηκε ἀπό τούς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας καί τούς Καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς• εἰσῆλθε στήν διοίκηση καί τήν ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας μέ ὁρμή, ζῆλο κατά Θεόν, θερμουργή ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία• καί τελείωσε τήν ζωή του μέσα σέ σιωπή, προσευχή, ἡρεμία, ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, κάτω ἀπό τήν Θεομητορική προστασία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιώτισσας, ἡ ὁποία τόν ἐπισκέφθηκε μέ δόξα στό κρεββάτι τοῦ πόνου καί τόν ἔκανε νά χαρῆ ὑπερβολικά.

Ὅσοι τόν γνώρισαν, ἰδίως ὡς Μητροπολίτη, πού εἶχε ἤδη ὡριμάσει πνευματικά, κάνουν λόγο γιά ἕναν «ἀσκητή Ἐπίσκοπο», ἕναν «διάφανο Ἱεράρχη», «μή ἐκ τοῦ τόπου σεμνυνόμενος, ἀλλά τόν τόπον σεμνύνων ἀφ᾽ ἑαυτοῦ», μιά «ὁσία μορφή τῆς Ἐκκλησίας», ἕνα «κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας», ἕναν «ἅγιο ἄνθρωπο», ἕναν «ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ». Αὐτό θά φανῆ στά ἑπόμενα.

Δέν εἶναι δυνατόν νά περιγράψη κανείς πλήρως τήν ὅλη ζωή του, τά καρδιακά βιώματά του, τούς ἀλαλήτους στεναγμούς τῆς καρδίας του, τήν πυρφόρα καρδιακή ἀναφορά του στόν Θεό, τόν ἀδιάλειπτο ζῆλο του γιά τούς ἀδελφούς του κατά Χριστόν, τήν αὐτοπαράδοσή του στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, τήν πολυκύμαντη ποιμαντική διακονία του, τό ὁσιακό του τέλος!

Ἐξ ἀνάγκης θά περιορισθῶ στά πιό βασικά σημεῖα, τά ὁποῖα θά παρουσιασθοῦν κατά τρόπο συνοπτικό καί συναξαριακό.

2. Γέννηση, ἐκκλησιαστική μόρφωση καί σπουδές

Ὁ μακάριος αὐτός ἀνήρ γνώρισε «ἀπό βρέφους τά ἱερά γράμματα» (Β΄ Τιμ. γ΄, 15). Γεννήθηκε σέ οἰκογένεια πατριαρχική μέ τήν λευϊτική παρουσία τοῦ παπποῦ του Ἀθανασίου, ἑνός ἱεροπρεποῦς Κληρικοῦ πού «πληγώθηκε» ἀπό τήν ζωή τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Αὐτή ἡ πατριαρχική μορφή τόν ἐκπαίδευσε, ὅπως καί τά ὑπόλοιπα ἐγγόνια, μέ τό ἁγιορείτικο ἦθος, τήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας, τόν κάματο τῆς ἱερατικῆς διακονίας, τήν ἐκκλησιαστική λατρεία, τίς ἀκολουθίες τοῦ Μεσονυκτικοῦ ἀπό βαθέος ὄρθρου, τίς γονυκλισίες καί τίς νηστεῖες. Ἡ γιαγιά του Σπυριδούλα, μιά ἐξαγιασμένη Πρεσβυτέρα, τοῦ ἔδειχνε πληθωρική ἀγάπη, ὡς γνήσια ρουμελιώτισσα τόν μεγάλωσε μέ τήν ἀγάπη στήν Παναγία τήν Προυσιώτισσα καί τά ἄλλα μοναστικά κέντρα τῆς περιοχῆς, μέ νηστεῖες, ὁλονυκτίες, προσευχές. Ἡ εὐλογημένη αὐτή προμήτωρ ὑπενθύμιζε τήν γιαγιά τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Μακρίνα, γιά τήν ὁποία ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραφε: «Μακρίναν λέγω τήν περιβόητον, παρ᾽ ἧς ἐδιδάχθημεν τά τοῦ μακαριωτάτου Γρηγορίου ῥήματα».

Οἱ εὐλαβεῖς γονεῖς του, Γεώργιος καί Αἰκατερίνη, τοῦ μετέδωσαν τήν πίστη στόν Θεό, τήν ἀγάπη στούς ἀδελφούς, τήν κενωτική προσφορά σέ ὅλους, φίλους καί

ἐχθρούς, τήν ὑπέρβαση τοῦ πόνου καί τῶν δερματίνων χιτώνων, τό ἀσκητικό ἦθος καί τήν ἐκκλησιαστική πολιτεία.

Ὡς μαθητής στό Θέρμο ἔτυχε ἀξιόλογης παιδεύσεως ἀπό καθηγητές μέ ἦθος καί γνώση, μέ στέρεη φιλολογική παιδεία, πού τόν ἀνέδειξαν στήν ἐκκλησιαστική ζωή. Ὁ συμμαθητής του στό Γυμνάσιο Θέρμου τοῦ Ἀγρινίου, δικηγόρος Σωκράτης Στίγκας, ἔγραψε γι᾽ αὐτόν: «ἀποτελεῖ κόσμημα διά τήν Ἐκκλησίαν μας».

Ὡς φοιτητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μαθήτευσε ὄχι μόνον στήν σοφία τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας, ἀλλά καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί τῆς χαρισματικῆς θεολογίας. Αὐτό τό ἀγνό «ἀγριολούλουδο» τῆς ρουμελιώτικης γῆς, ὅπως τόν ἀποκαλοῦσε ὁ καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας, δέν ἀλλοιώθηκε ἀπό τό εὐρωπαΐζον, σχολαστικίζον καί προτεσταντίζον πνεῦμα πού βρῆκε στήν Ἀθήνα, ἀλλά παρέμεινε ἕνα κομμάτι τοῦ ἁγιορείτικου ἤθους καί τῆς ρωμηοσύνης πού συνάντησε στήν οἰκογένειά του καί τό χωριό του, στίς ἀκολουθίες τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας στό Μουρόσκλαβο.

Ἡ περιγραφή τοῦ συμφοιτητοῦ του, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου, κάνει λόγο γιά τό ὅτι τά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς Κατοχῆς διάβαζαν μαζί τό Εὐαγγέλιο στό Ζάππειο καί ἀναζητοῦσαν νά ἐπικοινωνήσουν μέ ἕναν ἀσκητή κοντά στήν Ἀθήνα, γιά νά μάθουν στήν πράξη τήν πνευματική ζωή. Κατά τήν ὁμολογία τοῦ μακαριστοῦ εὐσεβοῦς καί φιλοκαλικοῦ θεολόγου Βασιλείου Μουστάκη, στόν συμφοιτητή του Δημήτριο Ποῦλο «ἔβλεπες τόν ἀσκητικό ἄνθρωπο, μέ ὅλα τά σημάδια πάνω του τῆς τέλειας ἀφοσίωσης στόν Κύριο» καί ἦταν ἀπό τότε «ἕνα ἄκακο πρόβατο τοῦ Χριστοῦ», πού ἐπιδιδόταν στήν «προσευχή καί στίς ἀγαθοεργίες» καί «ἦταν μιά τόσο ὡραία ψυχή».

3. Στρατιωτική του θητεία στά ΛΟΚ

Κατά τήν διάρκεια τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, ὡς Ἱεροκήρυξ-θρησκευτική ὑπηρεσία στόν Λόχο Ὀρεινῶν Καταδρομῶν (37ης Ταξιαρχίας), ἐπέδειξε ἡρωικό πνεῦμα καί, κυρίως, ἐνδιαφερόταν γιά τό κήρυγμα ἐντός καί ἐκτός τοῦ Στρατοπέδου, γιά νά ἀρέση στόν πραγματικό «στρατολογήσαντα» αὐτόν, τόν Χριστό (Β΄ Τιμ. β΄, 4). Μέ μεγάλο ζῆλο ἔκανε ἱεραποστολικό ἔργο στόν στρατό, ὥστε ἕνας συστρατιώτης του νά ὁμολογήση ὅτι «εἶχε μιά ζεστασιά στόν λόγο του καί πρό παντός σ᾽ ἐκεῖνα τά σπινθηροβόλα μάτια του, πού χωρίς νά καταλάβω κυριολεκτικά μέ σαγήνευσε καί μέ ἔκανε νά θέλω ἡ συντροφιά του καί ἡ παρέα του νά εἶναι συνεχής καί νά διαρκῆ πολλή ὥρα». Εἶχε ἀποκληθῆ «ἱεραπόστολος τοῦ στρατιωτικοῦ ἀντισκήνου».

Οἱ πόλεις καί τά χωριά ἀπό ὅπου πέρασε κατά τήν διάρκεια τοῦ χρόνου πού ἦταν

στρατιώτης, ὅπως ἡ Στυλίδα Λαμίας, ἡ Καστοριά κλπ. ἄκουσαν τόν νεαρό στρατιώτη νά κηρύττη στούς Ναούς μέ ζῆλο καί αὐταπάρνηση.

Ὁ τότε Ἐπιτελάρχης καί ἀργότερα Στρατηγός τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ Κωνσταντῖνος Τσολάκας τοῦ ἔγραψε ἀμέσως μετά τήν λήξη τῆς θητείας του στόν στρατό: «Πάντα σ᾽ ἐνθυμοῦμαι, διότι ὅταν σέ εἶχα μαζί μου μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά σέ καμαρώσω στήν ὑπέροχη προσπάθειά σου γιά τήν πίστιν καί τήν Πατρίδα. Ἐγώ σοῦ εὔχομαι νά εἶσαι πάντα ὁ ἴδιος καί πάντα νά φωτίζῃς τούς ἄλλους μέ τήν δική Σου πίστιν καί λαμπρότητα τῶν αἰσθημάτων Σου».

Ὅλοι ἀγαποῦσαν τόν Δημήτριο Ποῦλο, ἐκτιμώντας τό φιλότιμό του, τήν ἁπλότητα τοῦ χαρακτήρα του, τόν ζῆλο του καί τήν ἀνδρεία του.

4. Εἴσοδος στήν Ἱερωσύνη

Τόν ἅγιο Καλλίνικο τόν συγκινοῦσε ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ καί ἡ ποιμαντική διακονία τοῦ λαοῦ καί ἐκεῖ κατέθεσε ὅλα τά μεγάλα χαρίσματά του, ἤτοι τόν ἱεραποστολικό του ζῆλο, τήν διοικητική μεγαλοφυΐα του στήν Ἐκκλησία καί τά ἀξιοποίησε μέ τίς περιοδεῖες του, τίς θεῖες Λειτουργίες στά πλέον δυσπρόσιτα χωριά καί στά σπήλαια τῶν ἀσκητῶν. Κατά τήν κουρά του σέ μοναχό ἐπιθυμεῖ νά λάβη τό ὄνομα Καλλίνικος, γιατί θέλει σέ ὅλη τήν ζωή του νά μιμηθῆ τούς καλλινίκους Μάρτυρες, νά ἔχη πνευματικές νίκες.

Ὁ μικροκαμωμένος ἀσκητικός ἱερομόναχος ἔγινε γνωστός σέ ὅλη τήν Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλοακαρνανίας, κατ᾽ ἀρχάς ὡς λαϊκός Γραμματεύς καί Ἱεροκήρυκας, μετά ὡς Πρωτοσύγκελλος αὐτῆς, κάτω ἀπό τήν στοργή καί τήν ἀγάπη τοῦ Γέροντός του Μητροπολίτου Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κυροῦ Ἱεροθέου, καί ἀργότερα κάτω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μακαριστοῦ Ἄρτης Ἰγνατίου καί μετέπειτα κάτω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου του Θεοκλήτου. Λειτουργοῦσε συνεχῶς καί ὁμιλοῦσε διαρκῶς μέ προφητική ἐνάργεια, ἀφοῦ, ὅπως ἔλεγε, ἡ δόξα τῶν Ἀποστόλων εἶναι «τό ἀσίγητο κήρυγμα», διοργάνωνε πανηγύρεις καί λατρευτικές ἐκδηλώσεις, ἐκδαπανήθηκε κυριολεκτικά στήν ποιμαντική διακονία τῆς μεγάλης αὐτῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀναδεικνύοντας ἀξίους Κληρικούς μέ ζῆλο, αὐταπάρνηση καί ἐκκλησιαστικό φρόνημα.

Καί ὅλα αὐτά τά ἔκανε χωρίς νά ἀφήση τήν ἀσκητική ζωή, τό ἀγιορείτικο ἦθος, παρασκευάζοντας ἔτσι τόν ἑαυτό του «θῦμα καί ἱερεῖον προσάγειν αὐτόν, διά τῆς μυστικῆς ἱερουργίας», ὅπως θά ἔγραφε ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Στό μικρό δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ του στό Μεσολόγγι, πού εἶχε διαμορφωθῆ ὡς ἕνα μικρό καλογερικό κελλί, κοιμόταν τίς λίγες ὧρες, πού εἶχε στήν διάθεσή του γιά

ξεκούραση, πάνω στό στρατιωτικό ράντζο. Σέ αὐτό τό κελλί ἀγρυπνοῦσε προσευχόμενος στόν Θεό γιά τήν ἐνίσχυση στόν ἀγώνα του καί τήν φώτιση τῶν Κληρικῶν, μοναχῶν καί λαϊκῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας..

5. Ἡ ἐπισκοπική του διακονία

Μετά ἀπό χρόνια, στήν κατάλληλη ἡλικία, ὁ Θεός τόν ἀνέδειξε «ἐπί τήν λυχνίαν» γιά νά λάμπη «πάσῃ τῇ οἰκίᾳ» (Ματθ. ε΄, 15), τόν κατέστησε Ἐπίσκοπο καί Μητροπολίτη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας. Ὁ χειροτονήσας Ἀρχιερεύς, κατά τήν χειροτονητήρια προσφώνησή του, τόν ἀποκαλεῖ «ἁπλοῦν, λιτόν, ἀσκητικόν, ἀνεπιτήδευτον», ἐπαινεῖ τίς σπάνιες ἀρετές του, τήν πίστη του, τήν «ἁγιότητα καί τήν καθαρότητα ὁσιακήν», τόν «ἀσίγαστον θεῖον ἔρωτα», «τήν ὑποδειγματικήν ἀκτημοσύνην καί ἀφιλοχρηματίαν» καί πολλά ἄλλα.

Καί ἐκεῖνος στόν χειροτονητήριο λόγο του ζητᾶ ἀπό τόν χειροτονοῦντα Ἀρχιερέα νά δεηθῆ, ὥστε τό πῦρ τοῦ Παναγίου Πνεύματος νά τόν καθαρίση καί νά ἀνάψη ἐντός του «πυρκαϊάν ἀγάπης πρός τόν Σωτῆρα καί Λυτρωτήν Χριστόν καί τήν Ἁγίαν Του Ἐκκλησίαν». Ἀκόμη, ἐπιθυμεῖ νά καῆ ὡς λαμπάδα «διά τήν δόξαν τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ Χριστοῦ». Στό τέλος ζητᾶ τήν προσευχή του γιά νά εἰσέλθη μαζί μέ τό ποίμνιό του στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Κατά τόν ἐνθρονιστήριο λόγο του στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σκέπης Ἐδέσσης ἀναλογίζεται κατά τρόπο πατερικό καί θεολογικό ὅτι «ὁ κλῆρος τοῦ Ἐπισκόπου δέν εἶναι θρόνος, ἀλλά σταυρός. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀνεβαίνει πρῶτον εἰς τόν Γολγοθᾶν» καί ἐκφράζει τήν ἐπιθυμία του νά ὑπηρετήση καί ὄχι νά ὑπηρετηθῆ. Συνδέει, δηλαδή, τήν ἀρχιερατική διακονία μέ τόν Γολγοθᾶ, καί αἰσθάνεται ὅτι ὁ Ἀρχιερεύς εἶναι φορεύς τῆς μαρτυρικῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ». Σκέπτεται δέ, κατά τήν λαμπρή ἐκείνη τελετή τῆς ἐνθρονίσεως, τήν μεγάλη ἡμέρα τῆς κρίσεως ὅτι «τρέμων καί γυμνός» θά παρασταθῆ «πρό τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κριτοῦ τῆς οἰκουμένης». Ἐδῶ φαίνεται ἡ ἐσχατολογική προοπτική τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Ἀπό τήν πρώτη ἡμέρα ἀρχίζει τήν ποιμαντική διακονία του στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας μέ ὑψηλό αἴσθημα εὐθύνης, μέ πατερικό φρόνημα, μέ ἐκκλησιαστική συνείδηση, μέ ἀσκητικό ἦθος, μέ εὐαγγελικό τρόπο, μέ ἀποστολικό ζῆλο, γνωρίζοντας τόν λόγο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὅτι «ἡ τῶν πλειόνων ἐπιμέλεια, πλειόνων ἐστίν ὑπηρεσία». Ἡ προηγούμενη πείρα τῆς διοίκησης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας τόν βοηθᾶ νά ποιμαίνη «τό ποίμνιον αὐτοῦ μετ᾽ ἐπιστήμης, ἀλλά μή ἐν σκεύεσι ποιμένος ἀπείρου» καί ἀναδείχθηκε «πολιός ἐν νεότητι», κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο.

Γιά τά περισσότερα χρόνια τῆς ἀρχιερατικῆς του ζωῆς εἶμαι αὐτόπτης καί αὐτήκοος μάρτυς τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας καί παρακολουθοῦσα ἐνεός τό ἔργο ἑνός ἀξίου διαδόχου τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων, ἑνός ἁγίου Ἱεράρχου, πού εἶναι εἰς τύπον καί τόπον τοῦ Χριστοῦ, ἑνός ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Ἔβλεπα τήν «προκοπήν» του «τήν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ καί τήν εὐταξίαν τῶν Ἐκκλησιῶν», γιά νά χρησιμοποιήσω τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ὡς ἄριστος καί κατανυκτικός ἱερουργός θέτει ὡς βάση τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας τήν θεία Λειτουργία, μέ τήν ὁποία ἁγιάζεται ὁ ἴδιος καί ἁγιάζει τόν λαό. Ἡ θεία Λειτουργία εἶναι τό «πανηγύρι» του, ἡ ζωή του, ἡ ἀναστάσιμη βιοτή του. Προσπαθεῖ νά μυήση τόν λαό στό μεγαλεῖο της καί τήν οὐράνια ἀτμόσφαιρά της. Εἶναι σύννους κατά τήν θεία Λειτουργία, δέν ἀνέχεται συζητήσεις, παραλείψεις καί ἀπροσεξίες καί ἐκδηλώνει τήν δυσαρέσκειά του μέ τό «Κύριε, ἐλέησον!». Ἔχει αἴσθηση ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι «σύνοδος οὐρανοῦ καί γῆς» μία ἐσχατολογική μυσταγωγία πού βιώνεται κατά τόν βαθμό τῆς συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ στήν καρδιά, κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή.

Δέν τελεῖ θεῖες Λειτουργίες μηχανικά καί ἐθιμοτυπικά, ἀλλά προετοιμάζεται ἀσκητικά καί προσεύχεται καρδιακά. Ἑτοιμάζεται ἀπό τήν προηγουμένη ἡμέρα, προσεύχεται κατά τήν διάρκεια τῆς νύκτας, συγκεντρώνει τόν νοῦ του, ἔχοντας ὑπ᾽ ὄψη του τόν λόγο τοῦ ἁγί ουΓρηγορίου τοῦ Θεολόγου «φιλοσοφοῦμεν ἐφ᾽ ἡσυχίας», καί ἀναμένει τήν μετοχή του στήν θεία Λειτουργία ὡς μύηση στά ἄνω. Ζῆ ὅλη τήν ἑβδομάδα καί τήν παραμονή τῆς θείας Λειτουργίας ὡς ἀσκητής, ἐκφράζοντας τό «βασιλικό χάρισμα», τόν ἀρραβώνα τοῦ Βαπτίσματος.

Προετοιμάζεται ὡσάν νά πηγαίνη σέ γάμο μυστικό μέ τόν Θεό, τόν Ὁποῖον ἀγαποῦσε πολύ. Καί αὐτό φαίνεται μπροστά στήν Ἁγία Τράπεζα ἀπό τήν προσοχή του καί τήν εὐκατάνυκτη καρδία του, τόν ὅλο τρόπο τῆς παρουσίας του. Τά ἀρχιερατικά του ἅμφια χάνουν τήν ἐξωτερική λάμψη τους κάτω ἀπό τήν κατανυκτική καί ταπεινή παρουσία του, τά ὑλικά ὑποτάσσονται στόν «δριμύ καί ἀφόρητον πόθον τῆς ψυχῆς» τοῦ εὐλαβοῦς ἱερουργοῦ, σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Τό κήρυγμά του κατά τήν θεία Λειτουργία εἶναι μυσταγωγικό, εὐαγγελικό, ἀφυπνιστικό, ἁγιολογικό, μαρτυρικό, ἐσχατολογικό, ἐν τέλει προφητικό. Ὅπως ὁμολογεῖ αὐτήκοος μάρτυς, ὁ μοναχός Θεολόγος Ἰβηρίτης, «τό κήρυγμά του ἔχει κάτι ἀπό τήν Χάρη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, πού τόσο ἀγαποῦσε καί συχνά ἀνέφερε στίς ὁμιλίες του». Ὡς «μικρόσωμος, ἀσκητικός καί μειλίχιος, μιλοῦσε ἁπλά καί πατρικά». Ἐνίοτε ὕψωνε τήν φωνή του προφητικά, ἀλλά πάντοτε ἦταν πατρικός, παρακλητικός καί πατερικός.

Τό κήρυγμά του προσφέρει ἐλπίδα, ἀκόμη καί ὅταν ὁμιλῆ γιά τόν θάνατο καί τήν μνήμη τοῦ θανάτου. Ὁ λόγος του πέφτει σάν μιά ἥσυχη βροχή στίς καρδιές τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὁποῖοι δέν ἤθελαν νά σταματήση νά ὁμιλῆ, προσκολλῶνταν πάνω στόν γλυκύτατο λόγο του, γιατί ἀπό τό στόμα του ἐξέρχονταν «λόγοι χάριτος» καί σοφίας.

Δίνει μεγάλη βαρύτητα στήν ἐκλογή καί χειροτονία καταλλήλων Κληρικῶν πού θά τελοῦν τά ἱερά Μυστήρια καί θά ποιμαίνουν τόν λαό, θά εἶναι καλοί Ἱερεῖς «τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου».

Τηρεῖ τούς ἱερούς Κανόνες γιά τήν ἀξία εἰσδοχή τῶν Κληρικῶν στήν ἱερωσύνη, ἀγρυπνεῖ πρό τῆς χειροτονίας προσευχόμενος στόν Θεό, εἶναι κατανυκτικός κατά τό Μυστήριο τῆς χειροτονίας, προσφωνεῖ τόν ὑποψήφιο Κληρικό μέ δάκρυα στούς ὀφθαλμούς, ἀναλογίζεται τήν δική του παρουσία καί ἀπολογία στό φοβερό βῆμα τοῦ ἀδεκάστου Θεοῦ καί μετά φόβου ἀπαγγέλλει τίς σχετικές εὐχές, ἡ δέ γλυκεία καί ἁπαλή ἀπαγγελία τῶν σχετικῶν λειτουργικῶν φράσεων καθηλώνει καί μυσταγωγεῖ τό ἐκκλησίασμα. Χαίρεται ὑπερβολικά γιά τήν χειροτονία καλῶν Κληρικῶν καί τούς παρακαλεῖ νά εἶναι «ἀναμμένες λαμπάδες μπροστά στό ἱερό θυσιαστήριο καί μάρτυρες ὑπερασπίσεώς του στήν Μέλλουσα Κρίση».

Ἡ ἀγάπη του πρός τούς Χριστιανούς εἶναι μαρτυρική, κατά τό πρότυπο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως καί Ποιμένος Χριστοῦ. Δέχεται καθημερινῶς στό Γραφεῖο του πολλούς Χριστιανούς ὡς ἁπλός Ἱερεύς, χωρίς τά διακριτικά γνωρίσματα τοῦ Ἐπισκόπου, καί μερικοί πού εἰσέρχονται στά Γραφεῖα γιά πρώτη φορά τόν ἐκλαμβάνουν ὡς ἕνα Κληρικό τῶν Γραφείων. Ἐπισκέπτεται τά χωριά, τίς πλατεῖες, τά Σχολεῖα, τά Στρατόπεδα, τά Οἰκοτροφεῖα, τά Γηροκομεῖα, τά Νοσοκομεῖα, τά Κατηχητικά Σχολεῖα, τίς ἁγιογραφικές συνάξεις πάντοτε μέ σεμνότητα καί μέ γλυκύ λόγο. Μέ ἁπλότητα εἰσέρχεται στά σπίτια γιά νά εὐχηθῆ στούς ἀνθρώπους καί τούς ὠφελεῖ μέ τόν ἱλαρό λόγο του καί ταπεινό φρόνημά του. Ὁ παρηγορητικός του λόγος εἶναι θαυμαστός, ἡ προσήνειά του ἐκπληκτική. Σέ ὅλα αὐτά σχεδόν πάντοτε τόν ἀκολουθοῦσα.

Ποιμαίνει τόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ φόβο Θεοῦ καί ὑψηλή ἐκκλησιαστική συνείδηση, πατερικό φρόνημα καί ὀρθόδοξη διδασκαλία, γνωρίζοντας «τά σκεύη τῆς ἐκλογῆς καί κεχρημένος αὐτοῖς πρός τήν λειτουργίαν τῶν ἁγίων», γιά νά ἐκφρασθῶ κατά τόν Μέγα Βασίλειο.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς Κληρικούς καί τούς Χριστιανούς μέ ποιμαντορικές ἐγκυκλίους πού εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου καί τῆς διοικητικῆς του πείρας, ἀλλά καί ἔκφραση τῆς ἁπλῆς του πίστης στόν Θεό καί τῆς ἀγάπης του στήν Ἐκκλησία καί τήν παράδοσή της. Ἡ ἔκφραση τοῦ γραπτοῦ λόγου του εἶναι δωρική, δυνατή, αὐθεντική.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς ἀνθρώπους μέ ἐπιστολές. Εἶναι ἀνυπέρβλητος ὡς ἐπιστολογράφος. Ἐφαρμόζει πλήρως τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὅτι οἱ ἐπιστολές πρέπει νά διαθέτουν τίς ἀρετές τῆς συντομίας, τῆς σαφήνειας καί τῆς χάριτος. Γράφει ὅπως ὁμιλεῖ, διατηρώντας τήν ἁπλότητα τῆς ἔκφρασης, χωρίς ὑπερβολικά καλλωπιστικά ἐπίθετα, κατά τήν προτροπή τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «ταῖς ἐπιστολαῖς μάλιστα τηρητέον τό ἀκαλλώπιστον καί ὅτι ἐγγυτάτω τοῦ κατά φύσιν».

Ἔτσι, οἱ ἐπιστολές του, πού εἶναι μνημεῖα γραπτοῦ λόγου, διακρίνονται γιά τήν ἁπλότητα τῆς ἔκφρασης, τήν συντομία καί περιεκτικότητα, τήν ἀκριβολογία, τήν ἀμεσότητα, τήν ἐκφραστικότητα, τήν εἰλικρίνεια, τήν διακριτικότητα, τήν εὐαισθησία, τήν ἐξομολογητικότητα, τήν παραμυθητικότητα. Σέ ὅλα αὐτά ἐκφράζεται ὁ ὑγιής ψυχικός του κόσμος, τό ἐκκλησιαστικό του φρόνημα, ἡ ἀγαπῶσα καρδία του καί ἡ ὑψηλή εὐφυΐα του.

Αἰσθάνεται ἁγιορείτης, κατά τήν καρδία, γιατί μεγάλωσε μέ ἁγιορεῖτες Πατέρες πού ἐπισκέπτονταν τό χωριό του Σιταράλωνα καί θαύμαζε τήν πείρα τῶν Γερόντων καί τήν σιωπή τῶν ὑποτακτικῶν, καί ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι «ἕνας Κληρικός εὐεργετημένος ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος». Ὡς κατά πνεῦμα ἁγιορείτης ἐπισκέπτεται τό Ἅγιον Ὄρος μέ ἀπόλυτο σεβασμό, μέ δέος καί τιμή, μέ σιωπή καί ἀγάπη, μέ κατάνυξη καί δάκρυα. Συμμετέχει σέ ἀγρυπνίες ὡς ἕνας ἁγιορείτης Ἐπίσκοπος, ἱστάμενος δέ στόν δεσποτικό θρόνο ὁμοιάζει ὡς ἕνας ἐρημίτης μοναχός μέ τό λεπτοκαμωμένο καί ἀσκητικό του σῶμα καί τό κατανυκτικό του ὕφος, ὡς μιά βυζαντινή ἁγιογραφία. Γίνεται ἀντικείμενο θαυμασμοῦ τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων.

Ὁ μακαριστός π. Θεόκλητος Διονυσιάτης μοῦ εἶπε: «Ὁ Γέροντάς σου ἀντέχει σέ μοναχικά κριτήρια. Ὑπάρχουν πολλοί καλοί Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι, ὅμως, δέν ἀντέχουν στά μοναχικά κριτήρια».

Ὁ μακαριστός Ἡγούμενος π. Γεώργιος Γρηγοριάτης (Καψάνης) τόν εὐλαβεῖτο ἀπεριόριστα, τόν θεωροῦσε ἡσυχαστή Ἱεράρχη, πού συνδύαζε θαυμαστῶς ἡσυχασμό, ποιμαντική διακονία καί ἱεραποστολικό ἔργο, πού εἶναι συνδυασμός δυσεύρετος καί ὁμολογεῖ: «πῶς νά λησμονήσωμεν τό πρᾶον, τό ἀνεξίκακον, τό φιλάνθρωπον, τό προσηνές, τό κατανυκτικόν, τό σοβαρόν, τό ἁπλοῦν τῆς ἁγίας προσωπικότητός του;». Ἕνας Σέρβος μοναχός, ὁ Στέφανος ἀπό τά φρικτά Καρούλια, ὅταν τόν εἶδε, εἶπε: «Αὐτό εἶναι ἅγιο Ἐπίσκοπο, εἶναι πολύ ταπεινό. Εἶδα Ἅγιον Πνεῦμα στό κεφάλι του».

Περιέρχεται μέ ταπεινό φρόνημα καί ἰδιαίτερο σεβασμό τά Μοναστήρια, τίς Σκῆτες καί τίς Καλύβες τοῦ Ἁγίου Ὄρους, συζητᾶ μέ τούς μοναχούς γιά πνευματικά θέματα. Τόν σέβονται ὁ ἅγιος Παΐσιος, ὁ π. Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, ὁ π. Ἐφραίμ Φιλοθεΐτης, ὁ π. Γαβριήλ Διονυσιάτης, ὁ π. Γεράσιμος ὁ Μικραγιαννανίτης, ὁ π. Σπυρίδων (Ξένος) Νεοσκητιώτης καί πολλοί ἄλλοι.

Ὁ μοναχός π. Θεολόγος Ἰβηρίτης μαρτυρεῖ: «Ἐπισκεπτόταν συχνά τό Ἅγιον Ὄρος. Τήν τελευταία φορά πού χοροστάτησε σέ πανήγυρη Μονῆς, ἀντί γιά ἀφηρημένα ἐγκώμια, στήν πανηγυρική τράπεζα μίλησε γιά τήν ἀνατροφή πού πῆρε. Πῶς ἡ γιαγιά-πρεσβυτέρα τόν ξυπνοῦσε τά μεσάνυχτα, νά κάνει μετάνοιες, γιά νά μήν ἀφιερώνει ὅλη τήν νύχτα στόν ὕπνο. Πῶς στό σπίτι τους ὑποδέχονταν τούς περιοδεύοντες μοναχούς. Ποιά ἐντύπωση ἄφησε στήν καρδιά τοῦ μικροῦ Δημήτρη ἡ παρουσία τους καί ἡ σιωπή τοῦ ὑποτακτικοῦ μπροστά στό γέροντά του. Καί πολλά ἄλλα. Στό τέλος τῆς πανηγύρεως οἱ παρόντες μοναχοί κατέληξαν: “Αὐτός εἶναι δεσπότης. Αὐτόν νά καλοῦμε στίς πανηγύρεις”».

6. Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας

Ἔχει ἀπό πολλά χρόνια, ἀπό τότε πού ἦταν λαϊκός καί Πρεσβύτερος, ἰσχυρή πνευματική φιλία μέ πνευματικούς Κληρικούς, κατά τό ψαλμικό «ἐμοί δέ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαί αὐτῶν» (Ψαλμ. 138, 17). Μεταξύ τῶν ἐκλεκτῶν φίλων συγκαταλέγεται ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ὕδρας Ἱερόθεος, μέ τόν ὁποῖο συζητοῦσαν πνευματικά καί ἐκκλησιαστικά θέματα, ὁ ὁποῖος καί ὁμολογεῖ: «Γνωρίζω τόν Μητροπολίτη Ἐδέσσης κ. Καλλίνικον καλῶς ἀπό τῶν χρόνων τῶν μαθητικῶν ἑδράνων καί δύναμαι νά διακηρύξω, χωρίς οὐδεμίαν διάθεσιν ὑπερβολῆς, ὅτι ἀποτελεῖ κόσμημα καί καύχημα τῆς Ἱεραρχίας».

Ἄλλος πολύτιμος καί καρδιακός πνευματικός του φίλος, καί μάλιστα ὁ πρῶτος εἶναι ὁ μακαριστός Ἀρχιμ. π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, μέ τόν ὁποῖον ὁμιλοῦσαν σχεδόν καθημερινῶς. Ὁ ἴδιος σέ ἐπιστολή του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ἦτο δι᾽ ἐμέ ἐκ τῶν προσφιλεστάτων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ». Τόν χαρακτηρίζει «ἀδελφόν»

καί «ἐπιστήθιον φίλον του». Σέ κείμενό του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ταπεινοῦ φρονήματος, πραότητος, εὐγενείας, σεμνότητος, ἀνεξικακίας, ἐργατικότητος, ἀφιλαργυρίας». Θεωρεῖ ὅτι «ἐκόσμησε τήν Ἐκκλησίαν». Ἀκόμη, ὡς Ἐπίσκοπος συνδέθηκε μέ ἀδιατάρακτη ἀδελφική φιλία μέ τόν μακαριστόν Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κυρό Σεβαστιανό, ὁ ὁποῖος τόν θεωροῦσε «ἅγιον Ἱεράρχην» καί ὑπολόγιζε πολύ τήν γνώμη του.

Ὡς Μητροπολίτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει καί στά Συνοδικά ὄργανα, ἤτοι τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, τήν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο καί τίς Συνοδικές Ἐπιτροπές καί μάλιστα σέ δύσκολες περιόδους. Ἀποφεύγει ἐπιμελῶς τά παρασκήνια, τίς ὁμαδοποιήσεις, τίς ἀντιπολιτευτικές ἐνέργειες. Συμμετέχει στίς Συνεδριάσεις μέ τόν διακριτικό λόγο, περισσότερο μέ τήν ἔλλογη σιωπή, κυρίως δέ μέ τήν ἐσωτερική προσευχή. Ὑποστηρίζει τίς ἀπόψεις πού θεωρεῖ ὅτι εἶναι δίκαιες ἀπό ὁπουδήποτε καί ἄν προέρχωνται. Σέβεται τό ἱερό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, γνωρίζοντας «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστίν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καί ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας» (Α΄ Τιμ. γ΄, 15) καί ἀναγνωρίζει τά λάθη πού διαπράττονται. Δέν μεταφέρει στούς συνεργάτες του τά ὅσα διαδραματίζονται σέ ἐκρηκτικές Συνεδριάσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κάποτε, ὕστερα ἀπό δύσκολη Συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου μοῦ ἔγραψε: «Ἕν πρᾶγμα ἀρχίζω ἐκ τῶν πραγμάτων νά βλέπω: Δυστυχῶς, ζητοῦμεν λύσιν τῶν προβλημάτων μας ἀπό τούς ἀνθρώπους καί λησμονῶμεν ὅτι μόνον ὁ Θεός μᾶς ἀγαπᾶ καί μᾶς προστατεύει. “οὐκ ἐστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία”. Αὐτόν τόν Χριστόν ἄς ἀγαπήσωμεν καί τά ἄλλα τά κανονίζει Ἐκεῖνος... Σέ παρακαλῶ γονάτισε καί παρακάλεσε τόν Ἱδρυτήν τῆς Ἐκκλησίας νά βοηθήσῃ τόν Ἐπίσκοπόν σου, τήν Ἐκκλησίαν Του».

7. Ἡ ἀσθένεια καί ἡ ὁσιακή τελείωσή του

Μετά ἀπό θεοφιλῆ ποιμαντορία καί κοπιώδη διακονία, ἀναλισκόμενος στό ἔργο τῆς προσφορᾶς, προσβάλλεται ἀπό τήν ἀσθένεια τοῦ καρκίνου, μέ τήν μορφή ὄγκου στόν ἐγκέφαλο. Πάντοτε εἶχε μνήμη θανάτου, ἀναλογιζόταν τό φθαρτό τῆς ζωῆς. Πάντοτε θεωροῦσε ὅτι τό μόνο ρῆμα πού ἔπρεπε νά γνωρίζουμε καί νά κλίνουμε σέ ὅλες τίς πτώσεις του εἶναι τό ρῆμα φεύγω, φεύγεις, φεύγει, φεύγομεν, φεύγετε, φεύγουσι. Πάντοτε ὁμιλοῦσε γιά τόν θάνατο ὡς ἕναν μεγάλο ὕπνο καί ἐπαινοῦσε τούς Μάρτυρες πού θυσιάζονταν γιά τόν Χριστό καί διηγεῖτο κλαίγοντας τήν κοίμηση τοῦ ἀββᾶ Σισώη τοῦ μεγάλου, εὐχόμενος παρόμοια τελευτή. Ἔπειτα, καλεῖται καί αὐτός νά δοκιμάση τήν ἀσθένεια καί τόν θάνατο στά ὅρια τῆς προσωπικῆς του ζωῆς. Ἀφήνεται κυριολεκτικά στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ,

προετοιμαζόμενος γιά τήν συνάντησή του μέ τό δικό του «ἀφεντικό», ὅπως αἰσθανόταν τόν Θεό.

Μέ τίς πρῶτες ἰατρικές γνωματεύσεις ἀντιλαμβάνεται πλήρως τήν κατάστασή του καί προετοιμαζόμενος γιά τήν συνάντηση μέ τόν Θεό, ἐν ὄψει μάλιστα ἐγχειρίσεως πού θά γινόταν στόν ἐγκέφαλο, προβαίνει σέ δύο ἐνέργειες, ἔνδειξη ὄχι μόνον καλοῦ Κληρικοῦ, ἀλλά καί ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ.

Ἡ πρώτη ἐνέργειά του εἶναι νά κάνη γενική ἐξομολόγηση τῆς ζωῆς του σέ γνωστό του Πνευματικό, καί μάλιστα αὐτήν τήν ἐξομολόγηση τήν χαρακτηρίζει ὡς «μπάνιο» καί χαίρεται σάν μικρό παιδί.

Ἡ δεύτερη ἐνέργειά του εἶναι νά ὑπαγορεύση τήν διαθήκη του σέ συμβολαιογράφο, γιατί θέλει νά εἶναι «πανέτοιμος» ὅπως ἔλεγε γιά τήν μετάβασή του ἀπό τά φθαρτά στά ἄφθαρτα, ἀπό τά ἐπίγεια στά οὐράνια, ἀπό τά λυπηρά στά χαρμόσυνα. Στήν διαθήκη του, μετά τίς ὁδηγίες πού δίνει γιά τήν κηδεία καί τόν τάφο του καί ὅπου κατ᾽ ἐντολή του θά γραφόταν: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν», δηλώνει ὅτι δέν ἔχει ἀκίνητη καί κινητή περιουσία, δίνει ὁδηγίες γιά τήν ἐξόδιο ἀκολουθία του καί ὁρίζει ποῦ θά δοθοῦν τά ἐλάχιστα ἀρχιερατικά του ἄμφια καί τά προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐκφράζει τίς εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνη του στούς συγγενεῖς του, τούς εὐεργέτες του καί τούς συνεργάτες του. Ἔπειτα, ζητᾶ συγγνώμη ἀπό ὅσους τυχόν ἐπίκρανε καί δίνει συγχώρεση «ἀπό καρδίας» σέ ὅσους τυχόν ἐκεῖνος λύπησε καί τελειώνει τήν διαθήκη του ὡς ἑξῆς:

«Τέλος, ἐκφράζω ἐκ τῶν μυχίων τῆς καρδίας μου τήν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου πρός τόν ἐν Τριάδι Θεόν ἡμῶν, διότι εἶμαι Ὀρθόδοξος Χριστιανός ἐκ γονέων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καί διότι μέ ἐτίμησε διά τῆς ὑψίστης τιμῆς τῆς ἀρχιερατικῆς Χάριτος καί ἀνέθεσεν εἰς τήν ἐλαχιστότητά μου τήν διαποίμανσιν λαοῦ ἐκλεκτοῦ καί εὐσεβοῦς. Παρακαλῶ καί ἱκετεύω τούς συνεπισκόπους μου νά στείλουν ἐκεῖ εἰς διαδοχήν μου ἄνδρα “πλήρη πίστεως καί Πνεύματος Ἁγίου”, ὥστε νά διορθώση οὗτος τά εἰς ἐμέ ἐλλείποντα, καταστήσῃ δέ τήν Ἐπισκοπήν τμῆμα τοῦ Παραδείσου. Ἀμήν. Τό ἔλεος τοῦ Κυρίου ἄς μέ συνοδεύῃ κατά τήν ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου ἐκδημίαν μου».

Ἡ ἐπτάμηνη ἀσθένειά του εἶναι ὀδυνηρή καί ὁ ἴδιος, κατ᾽ ἀναλογία, ὅπως τό πρότυπό του, ὁ Χριστός, φθάνει στήν πλήρη κένωση. Ἐπειδή σέ ὅλη του τήν ζωή ἐξυμνοῦσε τούς Μάρτυρες, καλεῖται τώρα νά ζήση μερικές πλευρές τοῦ μαρτυρίου τους. Καί τό ἔκανε μέ ἀκράδαντη πίστη στόν Θεό, μέ καρτερική ὑπομονή καί ὁσιακή βιοτή, γνωρίζοντας ὅτι «πᾶς φιλόθεος ἔσται καί φιλόπονος», κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, γιατί μέσα ἀπό τόν πόνο ἐπανορθώνεται ἡ πεσοῦσα καί παθοῦσα φύση μας.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος στερῆται κάθε ἐξωτερική στήριξη καί ἐξουσία, ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ θάνατος πλησιάζει, τότε ἀποκαλύπτεται ὁ ἐσωτερικός του κόσμος μέ ὅλα τά ἀρνητικά καί θετικά στοιχεῖα. Σέ ἐκεῖνον, ἡ ἀσθένειά του ἀνέδειξε ὅλο τό μεγαλεῖο τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς του, τό ὁποῖο στόν μεγαλύτερο βαθμό ἦταν κεκρυμμένο ἕως τότε, τό ἔκρυβε ὁ ἴδιος.

Ἔζησε ὡς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καί ἐκοιμήθη ὡς ὅσιος ἀσκητής, τελειώθηκε κατά Θεόν. Αὐτό φανερώνουν οἱ φράσεις πού ἐξέρχονταν μέσα ἀπό τόν σωματικό πόνο καί τήν βαθυτάτη κένωση στήν ὁποία ἔφθασε.

Δοξολογεῖ συνέχεια τόν Θεό γιά τήν ἀσθένεια, προσεύχεται νά γίνη τό θέλημά Του, εὐγνωμονεῖ τούς ἀνθρώπους πού τόν ἐξυπηρετοῦν, ἐκδηλώνει ποικιλοτρόπως τήν ἀγάπη του σέ ὅλους, ταπεινώνεται καθ᾽ ὑπερβολήν, χρησιμοποιώντας ἀπίστευτες ἐκφράσεις αὐτομεμψίας, ἔχει νήψη ἀκόμη καί στόν βαθύτατο ὕπνο, ἀληθινό γνώρισμα ἐρημίτου μοναχοῦ πού ζῆ τήν νοερά προσευχή στήν καρδιά, ὅπως ὁμολόγησε ὁ Γέροντας Σωφρόνιος τοῦ Ἔσσεξ πού τόν ἐπισκέφθηκε στό Νοσοκομεῖο τοῦ Λονδίνου, καί κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου διακρίνεται γιά τήν ἰσχυρά νήψη. Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθένειάς του ἡ καθαρή του ψυχή αἰσθάνεται τήν ἐπίσκεψη τῆς Παναγίας τοῦ Προυσιώτισσας καί τήν ἀνυμνεῖ, ἀξιώνεται δέ θείων δωρεῶν μέ τήν λάμψη τοῦ προσώπου του. Ἡ καρδία του εἶναι ἥρεμη, τό πρόσωπό του εἰρηνικό, ὁ νοῦς του προσανατολισμένος στόν Θεό, ἡ ἔξοδός του ἀπό αὐτήν τήν ζωή εἶναι πορεία πρός τήν αἰώνια ζωή. Τό ἀποκορύφωμα τῶν λόγων του εἶναι: «Δέν μέ ἐνδιαφέρει πολύ ἡ ἀρρώστια. Ἄς ἤμουν ἅγιος καί ἄς ἤμουν μέ ἕνα πόδι ἤ μέ ἕνα μάτι». Αὐτός ὁ λόγος τόν χαρακτηρίζει πράγματι ὡς ἅγιο.

Μέσα σέ τέτοια ὁσιακή ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθένειας καί τοῦ θανάτου, ἡ ἔξοδός του ἀπό τήν ζωή αὐτή εἶναι ὁσιακή καί θριαμβευτική. Ἡ στιγμή πού βγῆκε ἡ ψυχή ἀπό τό σῶμα στό δωμάτιο τοῦ Νοσοκομείου στήν Ἀθήνα ἤμουν παρών καί βεβαιώνω ὅτι ἦταν μιά ἱεροτελεστία. Ἐκεῖνος ἀνέπνεε ἀργά, ἦταν ἥρεμος καί οἱ παρόντες προσεύχονταν καρδιακά. Ἐπικρατοῦσε μιά ἁγιορείτικη ἀγρυπνία μέ ἡσύχιο τρόπο, βιωνόταν «τό τῆς ἡσυχίας μυστήριον», «σιγή δέ βαθεῖα, καί τελετή τις θανάτου», ὅπως ἔγραφε ὁ ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος γιά τήν κοίμηση τῆς

ἀδελφῆς του Γοργονίας.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία συγκεντρώνει πλήθη Ἐπισκόπων, Πρεσβυτέρων, μοναχῶν, θεολόγων, φορέων τῆς Πόλεως καί τοῦ Νομοῦ, φίλων καί γνωστῶν. Ὅλοι ἐκφράζουν τήν ἀγάπη τους καί τόν σεβασμό τους πρός τόν κεκοιμημένο. Ἄλλοι κλαῖνε μυστικά, καρδιακά, καί ἄλλοι αἰσθάνονται χαρά στήν καρδιά τους, ὡσάν νά ἦταν Πάσχα καί μερικοί ὁμολογοῦν: «Δυστυχῶς δέν τόν γνωρίσαμε». Ὁ μακάριος Καλλίνικος ἔκρυπτε στό ἐπισκοπικό κελλί του καί στά ἐσώτατα τῆς καρδίας του ὅλη τήν ὁρμή τῆς ἀγάπης του πρός τόν Θεό, κρατοῦσε κεκρυμμένες τίς μυστικές κινήσεις τῆς θεοφιλοῦς ψυχῆς του.

8. «Σημειοφόρος Ἅγιος»

Μέ τόν θάνατο-κοίμηση ἑνός ἀνθρώπου σταματᾶ ἡ βιολογική ἐπικοινωνία μας μαζί του, δέν μποροῦμε νά τόν ἀκούσουμε, νά συζητήσουμε, νά τόν δοῦμε, ἀλλά, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχη τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἑνωμένος μέ τόν Χριστό, ἀναπτύσσεται μιά ἄλλη ἐπικοινωνία, ἡ πνευματική. Τό σῶμα παραμένει στήν γῆ καί γίνεται πόλος ἕλξεως τῶν ἀνθρώπων, πολλές φορές ὁ Θεός θαυματουργεῖ δι᾽ αὐτοῦ, καί ἡ ψυχή βρίσκεται στήν οὐράνια θεία Λειτουργία, ἀνυμνώντας τόν Τριαδικό Θεό. Ὁπότε, ἡ πνευματική παρουσία εἶναι ἰσχυρότερη, ἀφοῦ ὑπάρχει ἑνότητα μεταξύ οὐρανίων καί ἐπιγείων, ἀγγέλων καί ἀνθρώπων, ζώντων καί κεκοιμημένων. Ἄλλωστε, μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία μέ τίς δύο μορφές της, τήν ὁρατή καί τήν ἀόρατη.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ Μητροπολίτου Καλλινίκου δέν διασπᾶται ὁ σύνδεσμος μέ ὅλους ἐκείνους πού τόν γνώρισαν καί τόν ἀγάπησαν. Τό μνῆμα του γίνεται χῶρος προσευχῆς καί ἐπικλήσεως τῆς βοήθειάς του, ἀληθινή διαρκής μνήμη. Τό κανδήλι τοῦ μνήματος γιά τριάντα χρόνια παραμένει ἀναμμένο, ἀπό τήν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων σέ αὐτόν. Οἱ προσευχές τῶν Χριστιανῶν πρός αὐτόν ἐντείνονται καί τά σημεῖα τῆς παρουσίας του εἶναι ἐμφανῆ.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος ἐμφανίζεται στόν ὕπνο τῶν ἀνθρώπων, τούς παρηγορεῖ καί τούς ἐνισχύει, τούς προστατεύει ἀπό κάθε κακό, θεραπεύει τίς ἀσθένειές τους, τούς ἐνισχύει στόν ἀγώνα τους. Χαίρεται μέ τήν χαρά τους καί λυπᾶται μέ τήν λύπη τους. Κάποια γυναίκα δίνει τήν μαρτυρία ὅτι ἐμφανίσθηκε στόν ὕπνο της, «τό πρόσωπό του ἔλαμπε σάν τό φῶς τῆς ἡμέρας» καί «ἀποκαταστάθηκε ἡ ἡμιπληγία» της. Πολλοί ὁμολογοῦν: «Πέρασαν 15 χρόνια, οἱ φρικτοί πονοκέφαλοι μέ ἔχουν ἀφήσει ἐντελῶς»• «μέ ἀπάλλαξε ἀπό τούς συνεχεῖς πόνους»• «πῆγα στό μνῆμα, προσκύνησα τόν τάφο τοῦ Ἁγίου καί ὦ τοῦ θαύματος! Ὁ πόνος ἄρχισε νά ὑποχωρῆ».

Τά σημεῖα τῆς παρουσίας του εἶναι πάμπολλα καί οἱ θεραπεῖες ἀσθενειῶν πολλές. Ὅμως, καί τά θαύματα πού συνδέονται μέ τήν ἀναγέννηση τῶν ἀνθρώπων, λόγῳ τοῦ δυνατοῦ του λόγου, εἶναι πολλά. Αὐτό λέγεται ἀπό τήν ἄποψη ὅτι στήν Ἁγία Γραφή θαύματα ἀποκαλοῦνται οἱ πνευματικές θεραπεῖες, δηλαδή ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, καί σημεῖα λέγονται οἱ σωματικές θεραπεῖες, πού εἶναι ἔνδειξη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ διά τῶν ἁγίων. Ὁ Χριστός εἶπε στόν παραλυτικό: «τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (Ματθ. θ΄, 2), πού εἶναι τό πραγματικό θαῦμα, καί στήν συνέχεια ἀκολούθησε τό σημεῖο, δηλαδή ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ: «ἵνα δέ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου ἐπί τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθείς ἆρόν σου τήν κλίνην καί ὕπαγε εἰς τόν οἶκόν σου» (Ματθ. θ΄, 6).

Θαύματα καί σημεῖα ἔγιναν καί γίνονται πολλά ἀπό τόν μακάριο Καλλίνικο καί ὅσο ζοῦσε, ἀλλά καί μετά τήν ὁσιακή κοίμησή του. Τά διηγοῦνται ἐπωνύμως πολλοί πού τόν γνώρισαν καί πολλοί πού προσευχήθηκαν σέ αὐτόν καί ἔχουν καταγραφῆ στά βιβλία πού ἐγράφησαν γι᾽ αὐτόν. Καί αὐτό ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἁγιασμένης ζωῆς του.

Ἡ ὁσιακή βιοτή του, ἡ καθαρή καρδία του, ἡ διάπυρη προσευχή του, πού θεράπευε καί δαιμονιζομένους, ἔκανε καί τά δαιμόνια νά φρίττουν καί νά τόν πολεμοῦν σέ ὅλη του τήν ζωή. Ὅμως, αὐτός ἔμενε ἀτάραχος μέ τήν δύναμη τοῦ Χριστοῦ. Παρά τίς δυσκολίες καί τά προβλήματα αὐτός ἔμενε εἰρηνικός, εὐχετικός, ὑπομονετικός. Ἀπό τότε πού ἦταν Πρεσβύτερος ἡ προσευχή του εἶχε ἰσχυρή δύναμη καί ἐλευθέρωσε ἀνθρώπους ἀπό τά πονηρά πνεύματα, πού τούς εἶχαν καταλάβει. Γιά νά γίνη αὐτό ἀπαιτεῖται ἡ προσευχή νά ἔχη δύναμη. Δέν πρόκειται μόνον γιά ἀπελευθέρωση τῶν ψυχῶν ἀπό τά πάθη, ἀλλά γιά ἐλευθέρωση καί τῶν σωμάτων ἀπό τήν κυριαρχία τῶν δαιμόνων, ὅταν ἐκεῖνοι καταλαμβάνουν καί τήν ἀκρόπολη τῶν ἀνθρώπων, τόν ἐγκέφαλο, καί ὁμιλοῦν δι᾽ αὐτῶν, κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ. Μέ τήν δύναμη τῆς προσευχῆς του ἔβγαλε δαιμόνια ἀπό δαιμονισμένους ἀνθρώπους, πράγμα πού εἶναι ἡ οὐσία καί τό ἔργο τῶν Ἀποστόλων καί τῶν διαδόχων τους, κατά τήν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ: «σημεῖα δέ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι». (Μάρκ. ιστ΄, 17-18).

Ἡ μαρτυρία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος κυροῦ Ἰακώβου ὅτι τό δαιμόνιο πού εἶχε εἰσέλθει σέ δύο κοπέλες, τήν ὥρα πού ἐκεῖνος διάβαζε τούς ἐξορκισμούς, φώναζε-οὐρλιαζε καί «ὁμολογοῦσε» ὅτι τόν ἔκαιγε ἡ παρουσία τοῦ Καλλινίκου, πού ἔλαμπε ἐκείνη τήν ὥρα στό Φῶς, καί ὅτι τό συγκεκριμένο δαιμόνιο τό εἶχε βγάλει ὁ Καλλίνικος, ὅταν ζοῦσε, ἀπό ἕναν δαιμονισμένο νέο, καί ὅτι ὁ Καλλίνικος ἁγίασε μέ τό «τρύπιο πορτοφόλι» του καί τήν ἀγάπη του, εἶναι

ἀξιόλογη μαρτυρία καί ἐπιβεβαίωση τῆς ἁγιότητος τοῦ Καλλινίκου. Δέν πρόκειται γιά μαρτυρία τῶν δαιμόνων, ἀλλά γιά μαρτυρία εὐλογημένου Ἐπισκόπου, τοῦ μακαριστοῦ Ἀργολίδος Ἰακώβου.

9. Ἡ ἁγιότητα, ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου

Σκοπός τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νά γίνη ἅγιος, πού σημαίνει νά μεθέξη τῆς ἀκτίστου θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, διά τῶν διαδοχικῶν καθάρσεων καί τοῦ φωτισμοῦ τοῦ νοός. Ἡ ἁγιότητα δέν εἶναι ἁπλῶς ἠθική κατάσταση, ἀλλά κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Ὁ Θεός παραγγέλλει: «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄, 16). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι οἱ σαρκικοί πατέρες διαπαιδαγωγοῦν τά παιδιά τους γιά λίγο χρόνο, ἐνῶ ὁ Θεός διαπαιδαγωγεῖ τούς Χριστιανούς γιά νά γίνουν μέτοχοι τῆς ἁγιότητάς Του: «οἱ μέν γάρ πρός ὀλίγας ἡμέρας κατά τό δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δέ ἐπί τό συμφέρον, εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ» (Ἑβρ. ιβ΄, 10).

Ὅλα ὅσα ἔχει ἡ Ἐκκλησία, ἤτοι τά Μυστήρια, τήν διδασκαλία, τήν προσευχή, τήν ἄσκηση, ἀποβλέπουν στόν ἁγιασμό τοῦ ἀνθρώπου, «εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος» τοῦ Θεοῦ (Ἑβρ. ιβ΄, 10). Γι᾽ αὐτό οἱ πρῶτοι Χριστιανοί ἀποκαλοῦνταν ἅγιοι, κλητοί ἅγιοι, πού κατοικοῦν σέ μιά ὁρισμένη Ἐκκλησία. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος προτρέπει: «κατά τόν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καί αὐτοί ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται· ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄, 15-16).

Οἱ Ἀπόστολοι ὅταν ἀποφάσισαν νά χειροτονήσουν διακόνους, ζήτησαν ἀπό τούς Χριστιανούς νά τούς ὑποδείξουν ἑπτά κατάλληλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι νά ἔχουν δύο γνωρίσματα, ἤτοι νά ἔχουν τήν καλή μαρτυρία τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας («μαρτυρουμένους») καί νά εἶναι «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας». Εἶπαν: «ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας, οὕς καταστήσομεν ἐπί τῆς χρείας ταύτης» (Πράξ. στ΄, 3).

Ὁ σκοπός τοῦ Χριστιανοῦ νά γίνη ἅγιος δέν εἶναι μιά «πολυτέλεια», ἀλλά ὁ βασικός σκοπός τῆς δημιουργίας του ἀπό τόν Θεό καί τῆς ἀναδημιουργίας του ἀπό τόν Χριστό.

Τέτοιος ἀναδείχθηκε, μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τόν δικό του φιλότιμο ἀγώνα, ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Καλλίνικος. Ὅσοι τόν γνώρισαν ἀπό κοντά καί ὅσοι διάβασαν τόν βίο του ὁμιλοῦν ἀβίαστα γιά τήν ἁγιότητά του.

10. Ἐπίσκοποι ἅγιοι

Τό Συναξάρι τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ ζωντανή ἐκκλησιαστική ἱστορία, ὅπου

καταγράφονται οἱ βίοι τῶν ἁγίων, εἶναι γεμάτο ἀπό ἁγίους ὅλων τῶν ἡλικῶν, ὅλων τῶν τρόπων μέ τούς ὁποίους τελείωσαν τήν βιολογική ζωή τους (ὁσιακή κοίμηση, μαρτύριο) καί ἀπό ὅλες τίς τάξεις καί κατηγορίες τῶν Χριστιανῶν. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν Πατριάρχες, Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι, Διάκονοι, μοναχοί, ἔγγαμοι, ἄγαμοι, νέοι, ἔφηβοι, μικρά παιδιά, νήπια, πού συγκαταλέγονται στό συναξάριο τῶν ἁγίων. Κανένας δέν ἐξαιρεῖται ἀπό τό μεγαλειῶδες προνόμιο νά γίνη ἅγιος, ἀφοῦ αὐτός εἶναι ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τόν τελευταῖο καιρό, μέ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί εἰδικά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου πλούτισε τό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μέ συγχρόνους ἁγίους, ἱερομονάχους καί μοναχούς, μέ ἀστέρια φωτεινά πού λάμπουν στό στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμως, ὑπάρχουν λαμπροί καί ἐξαγιασμένοι Ἐπίσκοποι, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Ἐδέσσης Καλλίνικος, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τήν ἴδια χάρη ἁγιότητας, σέ συνδυασμό μέ τήν ἀρχιερωσύνη τους. Ὁ Θεός δίνει σέ ὅλους τήν Χάρη Του, κυρίως σέ Ἐπισκόπους γιά νά ἐκπληρώνουν τό ὕψος τῆς διακονίας τους. Δέν εἶναι δυνατόν ἡ ἁγιότητα νά περιορίζεται μόνον σέ μοναχούς καί Ἱερομονάχους, γιατί μιά τέτοια νοοτροπία συνιστᾶ ἔλλειμμα ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος.

Μέ ἀξίωσε ὁ Θεός νά ζήσω κοντά στόν ἅγιο αὐτόν Ἱεράρχη• νά μείνω δέκα πέντε χρόνια μαζί του στό Ἐπισκοπεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας• νά αἰσθανθῶ αὐτήν τήν συνοίκηση ὡσάν νά ἤμουν σέ μιά Καλύβη κάποιας Ἱερᾶς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους• νά διατηρῶ στήν μνήμη μου πολλά γεγονότα• νά παρασταθῶ κοντά του κατά τήν διάρκεια τῆς πολύμηνης ἀσθένειάς του• νά ζήσω δίπλα στόν δικό του Γολγοθᾶ• νά τόν περιποιοῦμαι ὡς νοσοκόμος• νά ἀκούσω τό ἐκπληκτικό ἄνοιγμα τῆς καρδιᾶς του• νά δῶ τόν ὅσιο ἀσκητή, πού εἶχε ἀδιάλειπτη μνήμη Θεοῦ καί ἀκατάπαυστη προσευχή• νά δῶ πῶς ἐκφράζεται ἡ νήψη καί κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου• νά διαπιστώσω τήν καθαρότητα τῆς καρδίας καί τοῦ σώματός του, ἐφάμιλλης μέ τήν καθαρότητα μεγάλων ἀσκητῶν• νά ἀξιωθῶ νά δῶ στό πρόσωπό του μιά ζωντανή Φιλοκαλία, ἕνα ζωντανό Γεροντικό, ἕνα εἰκονογραφημένο Εὐαγγέλιο• καί νά δώσω μαρτυρία τῆς ἁγιότητός του.

Κοντά του ἔζησα τήν ἐν Χριστῷ ἀγάπη καί ἐλευθερία. Ἀπό τίς πρῶτες ἡμέρες πού πῆγα στήν Ἔδεσσα μοῦ ἔδωσε νά διαβάσω τό Συμβουλευτικόν Ἐγχειρίδιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καί ἀργότερα μέ προέτρεψε νά διαβάσω τό Ἑορτοδρόμιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, ἀπόδειξη πῶς ἤθελε νά εἶναι οἱ Ἱερομόναχοι. Σέ μεγάλο βαθμό σέ αὐτό τό γεγονός ὀφείλεται πού ἀγάπησα τήν ἡσυχαστική παράδοση, τήν προσευχή, τήν ἐπικοινωνία μου μέ τό Ἅγιον Ὄρος, ἰδιαίτερα μέ τόν ἅγιο Παΐσιο καί τόν π. Σωφρόνιο τοῦ Ἔσσεξ. Ἐκεῖνος, χαιρόταν ὑπερβολικά αὐτές

τίς ἀναζητήσεις μου.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος εἶναι ἅγιος Ἐπίσκοπος ὄχι ἁπλῶς ἕνας ἀσκητής Ἐπίσκοπος. Στά κείμενα πού ἔχουν γράψει γι᾽ αὐτόν διάφοροι ἄνθρωποι πού τόν γνώρισαν, ἄλλος λίγο καί ἄλλος πολύ, ὅλοι ὁμιλοῦν γιά ἕναν ἅγιο Ἐπίσκοπο. Καί ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, Ἱεροκήρυκάς του καί στενός συνεργάτης του, διατύπωσε πολλές φορές τήν ἄποψή του γιά τήν ἁγιότητα τοῦ προκατόχου του Καλλινίκου, συνέταξε τήν ἱερά Ἀκολουθία του, τόν Παρακλητικό Κανόνα, τούς Χαιρετισμούς καί τά Ἐγκώμια. Καί ἄλλοι συνέταξαν ἱερές Ἀκολουθίες καί ἁγιογράφησαν τήν μορφή του.

Ἀξιώθηκα νά εἶμαι ὁ πλησιέστερος ἄνθρωπος πού βρισκόμουν κοντά του ὅσο ἦταν Μητροπολίτης στήν Ἔδεσσα. Καί διαβεβαιώνω ὅτι δέν μπορῶ νά θυμηθῶ κανένα ἀρνητικό σημεῖο ἀπό τήν ζωή του, ἀφοῦ ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις του εἶχαν τό ἄρωμα τῆς ἁγιότητος. Μέ βεβαιότητα, λοιπόν, λέγω ὅτι τό Θέρμο καί τό χωριό του Σιταράλωνα, ἡ Αἰτωλοακαρνανία, ἡ Ἔδεσσα καί γενικότερα ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησαν μιά ὁσιακή μορφή, μιά ἐξαγιασμένη προσωπικότητα, ἕναν ἅγιο Ἐπίσκοπο, πού λάμπει στήν οὐράνια Ἐκκλησία, καί μέ τήν ἀπόφαση τῆς ἀναγραφῆς του στό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας λάμπει πλέον καί στήν ἐπίγεια ὄψη τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης Καλλίνικος, ὅταν τόν ἔβλεπε κανείς, ἰδίως στήν θεία Λειτουργία, ὅπως κάποιος παρατήρησε, ἦταν μιά «ζωντανή ἁγιογραφία». Καί κατά τόν μακαριστό π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο ἦταν «μία ὁσιακή μορφή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί «ἐδόξασε δι᾽ ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς, τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί ἐτίμησεν ὅσον ὀλίγοι, τήν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν», εἶχε «ὁσιακή βιοτή καί ὁσιακά τέλη». Καί ὁ ἅγιος Παΐσιος τόν χαρακτήριζε «Ἅγιο Ἐπίσκοπο». Κατά τήν μαρτυρία τοῦ πνευματικοῦ του τέκνου Ἱερομονάχου π. Παϊσίου, ὁ ἅγιος Παΐσιος «πολύ ἐξετίμησε τόν Καλλίνικο γιά τήν εὐλάβεια καί τήν ἀγάπη του στήν Ἐκκλησία. “Ἅγιος Ἐπίσκοπος” ἔλεγε καί εἶχε πεῖ ὅτι δέν ξαναεῖδε ἄλλον ἐπίσκοπον σάν τόν Καλλίνικο μέχρι τότε».

Νά ἔχουμε τήν εὐχή καί τίς πρεσβεῖες τοῦ νεοφανοῦς ἁγίου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Καλλινίκου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας.